

Hírek a nagyvilágból

Máthé Csabáné dr., Lázár Károly

Az Euratex hírei

Megjelentek az első adatok az európai textil- és ruhaipar 2017. évi teljesítményéről

Az Eurostat adatai alapján az Euratex nyilvánosságra hozta az első összefoglaló adatokat a 28 EU-tagország textil- és ruhaiparának elmúlt évi teljesítményéről. Az alábbi táblázat az előző évvel való összehasonlítást mutatja százalékban:

	Textilipar	Ruhaipar
Termelés	+ 3,0	-2,3
Létszám	+ 2,1	-2,2
Árbevétel	+ 4,9	+ 0,4
Import	+ 3,4	+ 1,0
Export	+ 4,9	+ 9,2
Kereskedelmi deficit	- 1,2	- 2,2

Amint a fenti számok is mutatják, a textilipar továbbra is fejlődési pályán van, főleg igaz volt ez az utolsó negyedévben. Ennek megfelelően a foglalkoztatottság is növekedett. A ruhaiparban azonban annak ellenére tovább csökkent a termelés, és ezzel a létszám is, hogy a ruhaipar jelentősen tudta növelni exportját. Kismértékben a ruhaipar árbevétele is nőtt, ami az árak növekedésének tudható be. Mivel az export a textiliparban is nőtt, az egész ágazat javította a kereskedelmi mérlegét az EU-n kívüli országokkal szemben.

A textil- és ruházati termékek kiskereskedelme 2017-ben dinamikus, 4,0%-os növekedést ért el.

Átalakul az Euratex vezetése

2018 márciusában, az Euratex sajtóközleményben tudatta, hogy visszavonul a vezérigazgatói posztról *Francesco Marchi*, aki mintegy egy évtizede irányította az Euratext, az EU textil- és ruhaiparának szakmai szövetségét. Az irányítást a jövőben három igazgató (policy director) fogja végezni: *Isabelle Weiler* (ipar és kereskedelem), *Lutz Walter* (innováció és képzés), valamint *Mauro Scalia* (fenntarthatóság).

A szervezeti átalakulásról *Klaus Huneke*, az Euratex elnöke nyilatkozott: „Iparágunk drámai változásokon ment keresztül, vállalatunk prioritásai szélesebb sávban mozognak, és hosszabb távra vonatkoznak, mint bármikor korábban. A minket képviselő Euratex nagy szerepet játszik érdekeink védelmében, és rendkívül fontos az a kapcsolat, amelyet kialakítanak az EU politikák döntéshozóival és más kulcsszereplőkkel. Bízom abban, hogy a kibővített vezetői team és az iroda munkatársai elősegítik ambiciózus programunk teljesítését”.

Forrás: Euratex
(mk)

Hírek a térségünkből

Tervek és fejlesztések az orosz textiliparban

Az orosz Ipari és Kereskedelmi Minisztérium közleménye szerint 2020-ra megkésztetik a műszaki szálak és szövetek termelését. Jelenleg a műszaki célra alkalmas szálak és szövetek gyártása mindössze az orosz

igények 30%-át elégíti ki. A fenti célok elérése érdekében több beruházás is folyik az országban. Az egyik legnagyobb munka- és védőruha gyártó orosz cég, a BTK csoport 45 millió dolláros beruházással épít új üzemet 12 millió méter ilyen célú szolgáló szövet gyártására. Egy másik orosz cég, az Energokonstrakt 35 millió dollárt investált az aramid szál gyártásába. Az ilyen célok támogatására az orosz kormány speciális alapot hozott létre. Az alap export tanácsa eddig 35 projektet választott ki, amelyek 5% alatti kamattal olcsó hitelekkel kapnak beruházásaikhoz. A projektek legnagyobb részét a hagyományos textilközpontban, az Ivanovo régióban valósítják meg, ahol a program keretében új poliészterszál üzem is épül több más üzemmel együtt.

Nemcsak a műszaki célú textiliák területén zajlanak azonban fejlesztések. 15 milliós fejlesztéssel modernizálják az Oroszország központi régiójában fekvő Jarcsevo pamutfeldolgozó üzemét. Dél-Oroszországban, a Kaukázustól északra pedig már befejeződött a kilencven éves években létesült Dariusz textilgyár bővítéssel egybekötött modernizációja.

A fentiek alapján érthető, hogy az orosz textilgyártók szövetsége, az ACIMIT és az Orosz Kereskedelmi Ügynökség kollektív standon 23 céggel vesz részt az idei Techtextil Russia kiállításon.

Forrás: innovationintextiles.com
textileworld.com
(mk)

Új ruházati üzem Bulgáriában

A belga tulajdonban levő Marbul cég, amely eddig bérelt épületben termelt, most új saját üzemét épít a Plovdiv régióban. Az új beruházást az EU versenyképességi és innovációs programja, a CIP anyagilag is támogatja. A beruházás eredményeképpen megkésztetik a kapacitást.

Forrás: Textilmedia.com
(mk)

Jó eredménnyel zárta a 2017-es évet a cseh textil- és ruhaipar

Az utóbbi 12 év legjobb eredményét érte el a cseh textil- és ruhaipar az elmúlt évben, közölte a textil-, ruha- és bőripari szövetség, az ATOK. Az eredmények részben az általános gazdasági fellendülésnek, részben a műszaki textiliáknak a gazdaság más területein, az autóiiparban, a mezőgazdaságban és az egészségügyben tapasztalható egyre nagyobb felhasználásának köszönhető.

Forrás: Textilmedia.com
(mk)

Hírek a szálanyagok piacáról

Erőteljesen nő a lyocellszálak piaca

A cellulózból közvetlenül, a környezetbarát oldószeres eljárással gyártott lyocellszálak iránt egyre növekszik az igény. Az amerikai Global Market Insights, Inc. tanulmánya szerint a következő hét évben 8% feletti

éves növekedés várható a lyocellszálak piacán. A növekedés alapja a fenntarthatósági szempontok mellett a szál sokoldalú alkalmazási lehetősége. Növekedést várnak a már ma is 50%-ot kitevő ruházati felhasználásban a szál jó tulajdonságai, a puhaságának, porózusságának köszönhetően. A lakástextiliák aránya a lyocellszálak piacának több mint 20%-át teszi ki, itt is növekedést várnak. A lyocellszálak legnagyobb gyártója az osztrák Lenzing AG, mellette főleg ázsiai gyártók játszanak még vezető szerepet.

A Lenzing AG, amely 2017 első félévében történetének legjobb eredményét érte el, a piaci igények kielégítése érdekében tovább növeli a speciális lyocellszálak arányát a termékválasztékában. Ezen kívül az osztrák cég döntést hozott arról, hogy első ízben ázsiai üzemet épít, mégpedig Thaiföldön. Az új, 100 000 tonna/év kapacitású üzem átadását 2020 végére tervezik. Az új üzem létesítését az is indokolja, hogy a Lenzing árbevételének 70%-át már ma is Ázsiában realizálja.

Forrás: Chemical Fibers International 2017/3 125. o. valamint 2017/4. 173. o. (mk)

Fejlesztési projekt bio-alapú akrilszál előállítására

A német Megújuló Nyersanyagok Ügynöksége és a Dralon GmbH által közösen finanszírozott projekt bio-bázisú akrilnitril szintetizálását tűzte ki célul. A fejlesztésben az ugyancsak német Enzymicals AG-val működnek együtt. Az alapanyag a biomasszából előállított bioetanol, amelyből több lépésen, köztük biokatalitikus reakción keresztül jutnak akrilnitrilhez, amelyből a Dralon GmbH gyárt majd akrilszálakat.

Forrás: Chemical Fibers International 2017/3 125. o. (mk)

Gyorsabban nő a szintetikus szálak felhasználása, mint a pamuté

A fogyasztói textiltermékek, a ruházati és a lakástextil-termékek növekedése 2025-ig, az előrejelzések szerint, évi 2,8% lesz – a brit Textiles Intelligence cég tanulmánya szerint. A tanulmány szerint ezen belül a szintetikus szálakból készített termékek termelése 3,7%-kal, a pamut-termékeké pedig 0,2%-kal fog nőni. A különbség egyik tényezője az ár. A szintetikus szálak ára az utóbbi időben erősen csökkent. A poliészter vágott szálé például 2016-ban két számjegyű csökkenést mutatott, és 1974 óta legalacsonyabb szintjét érte el. Emellett a pamut ára növekedett. Bár a fejlett országokban a pamutból készülő textiltermékeket preferálják, ezek az országok csak a textiltermékek összes fogyasztásának 30%-át teszik ki, és így az összes igényben a nem pamutból készült termékek növekednek tovább.

Forrás: Chemical Fibers International 2017/4 172. o. (mk)

A Trevira legújabb márkája, az újrahasznosított poliészterből gyártott Sinfineco

2017. október 4-én új márkát vezetett be a Trevira. Az új, Sinfineco nevet azok a termékek használják, amelyek alapanyaga a hulladékok újrahasznosításából származó poliészter. Az új márkát a cég fenntarthatóság iránti elkötelezettségének jegyében fejlesztették ki. Az új márká gyártásánál kétféle hulladékot használnak. Első sorban az ún. fogyasztás előtti (pre-consumer) hulladékot használják, amely a cég bobingeni és gubenai gyárában keletkezik a szálak és filamentfonalak gyártásának

melléktermékeként. A keletkező, már szál formájú hulladékot speciális berendezésben tömörítik és ezután adagolják vissza a gyártásba. Az ún. használat utáni (post-consumer) hulladék az átlátszó ásványvizes poliészterpalackok újrafeldolgozásából keletkezik a cég thaiföldi anyavállalatánál, az Indoramanál. Az ily módon kapott granulátum olyan tiszta, hogy belőle 100%-ban 76 és 167 dtex finomságú filamentfonalat lehet gyártani.

Forrás: trevira.com (mk)

A Tencel új változata – a Refibra

A lyocell szálak körében jól ismert, környezetkímélő eljárással készülő Tencel szálanyag egy újabb változatát, a pamuthulladékok és a fafeldolgozás hulladékaiknak felhasználásával – az ezekből nyert cellulózból – készült Refibra szálakat a Lenzing AG fejlesztette ki, amivel nagy mértékben hozzájárul a környezetvédelemhez és a hulladékok újrafeldolgozása iránti törekvéseknek.

Forrás: <http://www.lenzing-fibers.com/en/tencel/refibra/> LK

A Toray új bikomponens poliamidfonala

Elasztánfonalak hozzáadása helyett bikomponens poliamidfonalból készítették a Toray nagy rugalmasságú Primaflex stretch kelméjét. A poliuretán alapú elasztánszálak különlegesen nagy rugalmasságot adnak a szövetnek, ami bizonyos esetekben előnytelen is lehet. A tisztán terjedelmesített fonalból álló szövet rugalmassága viszont általában nem elegendő. Az igények kielégítése érdekében kifejlesztett új Primeflex fonál két különböző poliamidból álló bikomponens fonál, amelynek rugalmassága mintegy 50%-kal nagyobb a terjedelmesített fonálnál.

Forrás: toray.com (mk)

Műszaki érdekességek

Veszélyesek-e a nanométer méretű anyagok?

Tizenkét ország 25 kutatóintézetének több mint 100 munkatársa vizsgálta három éven át a Fenntartható nanotechnológia (Sustainable Nanotechnologies – SUN) című kutatási projekt keretében, hogy milyen veszélyeket rejtenek a nanométer nagyságrendű anyagok, beleértve a gyártási folyamatot és a termék egész élettartama alatti felhasználását is. Az Európai Bizottság 13 millió euróval támogatja a kutatást. A kutatás két jól ismert anyagra terjed ki: a ruházati anyagokban alkalmazott nano méretű ezüstre és az autópárhán és a hajóépítésben alkalmazott szén nanocsövekre, továbbá olyan kevésbé ismert anyagokra, mint egyes festékek és élelmiszeripari termékek. A munkát a velencei Ca' Foscari Egyetem irányította Antonio Marcomini vezetésével.

A kutatás eredményeit 140 publikációban tették közzé, és megállapították, hogy bizonyos körülmények között ezek a nanométer méretű anyagok valóban rejtenek magukban veszélyeket mind a környezetre, mind az egészségre nézve.

Forrás: Fibre2Fashion News Desk – India LK

Az Oeko-Tex bevezette a biopamut GMO vizsgálatát

A biopamut – más elnevezéssel: organikus pamut – népszerűsége évről-évre növekszik, bár jóval drágább, mint a közönséges pamut. Ezért a fogyasztóközönség

joggal követelheti meg, hogy meggyőző bizonyíték álljon rendelkezésére, hogy a pénzéért valóban olyan pamut-árut vásárol, amelyet nem génkezelt gyapotból állítottak elő. Az Oeko-Tex által kidolgozott és bevezetett új vizsgálati eljárás az egész gyártási folyamatra nézve kimutatja, ha genetikailag valóban nem módosított anyagról van szó. Jelenleg ugyanis a pamutárak mintegy 70%-a genetikailag módosított (GMO) gyapotból készül, mert ezzel teszik ellenállóvá a kártevőkkel szemben.

Forrás: Oeko-Tex sajtótájékoztató
LK

Vízlepergető textília

A svéd OrganoClick cég OrganoTex néven vízlepergető tulajdonságú szert hozott forgalomba, amely akár a mosóvízben alkalmazható, akár utólag permetezhető rá a textiliára. A szer biológiailag lebontható és magukat a szálakat módosítja oly módon, hogy azokról a víz leperg. Nem tartalmaz az egészségre káros perfluorozott (PFAS) vegyületeket, ciklikus sziloxánokat és izocianátokat, amelyeket a vízlepergető kikészítésben gyakran alkalmaznak.

Forrás: <http://www.fibre2fashion.com/news/textile-news/organoclick-introduces-organotex-for-water-repellency-240696-newsdetails.htm>
LK

Jegesmedve szőrzetéhez hasonló mesterséges szál

Kínai tudósok a Csöcsiangi Egyetemen olyan szálanyagot fejlesztettek ki, amely a jegesmedve szőrszálait utánozza. A jegesmedve bundája üreges, a testből kisugárzó infravörös sugárzást visszaverő szálakból áll, ami ezáltal csökkenti a test hővesztését. Az újfajta mesterséges szál ezt a tulajdonságot utánozza. A porózus szál egy különleges, fagyasztó szálképzési eljárás-

sal állítják elő. Anyaga fibroin (ugyanaz a fehérje, ami a selyem alkotóeleme is), valamint kis mennyiségben kitozánt is tartalmaz. A szálhúzás vizes közegben történik, fagyponthoz alatti hőmérsékleten, ennek következtében jégkristályokat tartalmaz. Ezeket hideg állapotban szublimáltatják és így a kb. 30 µm vastagságú, erős szál 87%-ában üregek keletkeznek.

Forrás: <http://www.fibre2fashion.com/news/textile-news/chinese-scientists-make-fibres-like-polar-bear-hairs-240916-newsdetails.htm>
LK

PurThread – Antimikrobiális szál

A Mitsui & Co. (USA) és a PurThread Technologies, Inc. cég tartósan antimikrobiális szálakat fejlesztett ki. A szál tiszta, természetes ezüstsókat tartalmaz.

Forrás: <http://www.fibre2fashion.com/news/textile-news/mitsui-to-bring-purthread-s-antimicrobial-yarn-to-japan-240894-newsdetails.htm>

„Önmagától” melegedő dzseki

Egy bostoni cég olyan dzsekit fejlesztett ki, amely állandó belső hőmérsékletet biztosít különböző viselési, használati körülmények között. A dzseki 100 g tömegű szénszál-fűtőszálakat tartalmaz, amelyek áramellátását 10 000 mAh teljesítményű elem szolgáltatja. A belső hőmérsékletet egy higanyszál érzékeli, és ennek kiterjedésétől függően állítja be a készülék egy program szerint a kívánt hőmérsékletet.

Forrás: <http://www.fibre2fashion.com/news/apparel-news/us-firm-creates-self-heating-smart-jacket-240900-newsdetails.htm>
LK.